

novičke

marec-april 2008

Delovanje svetovalnega koticčka v letih 2006 in 2007 * Razvojne dejavnosti na področju kakovosti izobraževanja odraslih * Novost v slovenskem izobraževalnem sistemu - formalno izobraževanje odprto za program <i>UŽU - MDM</i> * Povabilo k objavi izobraževalne ponudbe v <i>Pregledu izobraževanja in učenja odraslih v Sloveniji za šolsko leto 2008/2009</i>	3-9	DOMAČE NOVIČKE
Promocijsko gradivo TVU 2008 * Video-promocija učečih se odraslih * Učenje je avantura, ki lahko bistvenospreninja življenje vsakogar * Nacionalno odprtje TVU 2008 tokrat v Mariboru * Povabilo na 12. andragoški kolokvij	10-17	TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2008
Izšel je priročnik <i>Svetovalni pripomočki v izobraževanju odraslih</i>	18-19	NOVA KNJIGA
Strokovne diskusije na temo pismenosti odraslih v angleščini?! No problem!	20-22	S POTI
Študijski obisk CEDEFOP v Sloveniji	23-24	MEDNARODNO SODELOVANJE
Integrativen pogled na kariero in kako lahko k temu pripomore andragogika * Predstavitev zaposlitvenega koticčka v okviru dejavnosti Svetovalnega središča Novo mesto * Novi in posodobljeni višješolski študijski programi na Dobi	25-31	KOTIČEK JE VAŠ
	32-33 34	POSVETI/KONFERENCE NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so strokovno glasilo, ki na različne načine obveščajo, izobražujejo, promovirajo, svetujejo, problematizirajo in podajajo mnenja avtorjev o problematiki s področja izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja. S tem Andragoški center Slovenije predstavlja svoje delo ter nudi možnost odziva vsem tistim, ki želijo dejavnije sodelovati pri razvoju področja.

Med našimi pglavitnimi cilji so:

- spremljati in promovirati aktualno dogajanje v izobraževanju odraslih,
- poročati o razvojnih, raziskovalnih in drugih programih in projektih,
- predstaviti novosti v upravljanju in zakonodaji s tega področja,
- poročati o politiki in strategiji vseživljenjskega učenja,
- omogočati praktikom, da z mnenji in predlogi sooblikujejo področje izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja ter se odzivajo na sprejete odločitve,
- z izkušnjami praktikov spodbujati še druge.
- seznanjati z možnostmi in viri za učenje,
- predstavljati nove strokovne knjige ter didaktična in druga gradiva,
- napovedovati in promovirati prireditve, posvete, publikacije in druge strokovne dogodke,
- predstavljati novosti iz knjižnice ACS.

Glasilo izhaja v slovenskem jeziku praviloma šestkrat letno, in sicer v februarju, aprilu, juniju, avgustu, oktobru in decembru. Izide lahko tudi kot izredna številka ali kot dvojna številka.

Glasilo v tiskani obliki brezplačno prejmejo posamezniki in ustanove, ki se poklicno ali prostovoljno ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih.

Novičke lahko preberete tudi na spletni strani: <http://www.acs.si/novicke>.

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana
Uredniški odbor: dr. Slavica Černoša, dr. Angela Ivančič, Sonja Klemenčič, mag. Zvonka Pangerc Pahernik in mag. Margerita Zagmajster
Urednica: Nevenka Kocijancič (tel.: 01 5842 595, e-naslov: nevenka.kocijancic@acs.si)
Jezikovni pregled: Marjana Komprej
Oblikovanje: Lina design
Prelom in tisk: Tiskarna Pleško

ISSN 1408-6484 (slovenska izdaja – tiskane)

ISSN 1581-3770 (slovenska izdaja – online)

Naklada 2.140 izvodov

Izdajo glasila Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

DOMAČE NOVICE

Delovanje svetovalnega kotička v letih 2006 in 2007

Svetovalni kotiček na spletni strani Andragoškega centra Slovenije (v nadaljevanju ACS) deluje od leta 1999 kot eden od načinov, da do informacij o učenju in izobraževanju pride čim širši krog ljudi. Z naraščajočo uporabo interneta je vsako leto naraščalo tudi število vprašanj v svetovalnem kotičku, izjema je leto 2007, ko je bilo število vprašanj prvič nižje kot v prejšnjem letu. V nadaljevanju predstavljamo podatke za leti 2006 in 2007.

Svetovalni kotiček (http://www.acs.si/svetovalni_koticek) ima dve rubriki, v vsakem so tri možnosti. V rubriki *Posamezniki* so možnosti: *Kako do izobrazbe ali kako do spričevala ali diplome?*, *Različne možnosti za učenje* in *Drugo*. Druga rubrika, *Ustanove*, sestavljajo možnosti: *Sistem in organiziranost izobraževanja odraslih*, *Priprava in izpeljava izobraževanja odraslih* in *Drugo*.

V letu 2006 je bilo vsega skupaj zastavljenih 319 vprašanj, največ do zdaj. V letu 2007 je bilo 41 vprašanj manj kot leta 2006, kar pa je še zmeraj precej več kot leta 2005, ko je bilo postavljenih 152 vprašanj.

Leta 2007 je bila večina vprašanj postavljena v rubriki *Posamezniki*, in sicer 273, to je kar 98 % vseh vprašanj. Ta delež je enak kot v letu 2006, ko je bilo vprašanj 314. Največ vprašanj stranke postavijo pri prvi možnosti – *Kako do izobrazbe* ali *Kako do spričevala ali diplome?* – leta 2007 so zastavile 169, leta 2006 pa 218 vprašanj. Pri možnosti *Drugo* je bilo leta 2006 postavljenih 79 vprašanj in 61 leta 2007. Pri možnosti *Različne možnosti za učenje* so stranke leta 2006 postavile 17, leto kasneje pa 22 vprašanj.

Od strank ne zahtevamo nikakršnih podatkov. Značilnosti, kot so regija, spol, starost, končana izobrazba in položaj strank, določamo samo, če so razvidne iz vprašanja, zato so ti podatki nepopolni. Zato je najmanjši delež v kategoriji *Neznano* pri spolu, ki ga je najlažje določiti. Tako so leta 2006 največ vprašanj zastavile ženske, 237 vprašanj ali 74 %, leta 2007 pa 219, kar je še za 5 % večji delež. Po starosti so leta 2006 prevladovali mladi do 30 let, bilo jih je 84. Enako je bilo tudi lani, ko jih je bilo 74, kar pa v odstotkih v obeh letih predstavlja enaka deleža, t.j. dobro četrtnino vseh strank.

Največ strank v letu 2007, ki so navedle svojo dokončano izobrazbo, je imelo dokončano srednjo strokovno ali tehniško šolo – teh je bilo v letu 2007 37 (13 %). Tudi leto poprej

je bilo 13 % strank z dokončano srednjo strokovno ali tehniško šolo (42 od 319 strank), nekoliko večji pa je bil delež strank z dokončano osnovno šolo, 49 ali 15 %.

Po vsebini v Svetovalnem kotičku prevladujejo vprašanja s področja psihologije, pedagogike, andragogike – takšnih je bilo leta 2007 93 ali 33 %, leta 2006 pa 90 ali 28 %. Sledijo vprašanja iz splošnega izobraževanja – teh vprašanj je približno petina (2006 – 20 %, 2007 – 21 %), obe leti pa so na tretjem mestu vprašanja iz zdravstvene dejavnosti. Teh je bilo v letu 2007 skoraj dvakrat več kot v letu 2006 (2006 – 6 %, 2007 – 11 %).

Področje	2006		2007	
	št.	%	št.	%
Psihologija, pedagogika, andragogika	90	28,21	93	33,45
Splošno izobraževanje	64	20,06	59	21,22
Zdravstvena dejavnost	19	5,96	31	11,15
Jeziki	14	4,39	10	3,6
Drugo	132	41,38	85	30,58
Skupaj	319	100	278	100

Preglednica: Najpogostejša področja vprašanj v svetovalnem kotičku, 2006 in 2007

Stranke najpogosteje zanimajo informacije o visokošolskih in univerzitetnih programih (2006 – 90 vprašanj, 2007 – 56 vprašanj), možnostih za prekvalifikacijo (2006 – 19, 2007 – 29), informacije o opravljanju mature (2006 – 17, 2007 – 23) in o možnostih strokovnega izpopolnjevanja v vzgoji in izobraževanju, t.j. pedagoško-andragoško izobraževanje, defektološka dokvalifikacija ipd. (2006 – 10 vprašanj, 2007 – 17 vprašanj).

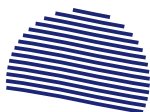
Iz navedenega ugotavljamo, da so vprašanja večinoma vsebinsko vezana na izobraževanje in učenje, vprašanj z drugih področij je manj. Analiza poleg tega kaže, da se nekatera vprašanja pogosteje ponavljajo, zato smo v letu 2007 naredili še korak naprej in začeli s pripravo osnutka najpogostejših vprašanj in odgovorov. Čeprav se trudimo odgovoriti v najkrajšem možnem času, strankam tako ne bo potrebno čakati na odgovor, ampak ga bodo lahko našle že med vnaprej pripravljenimi odgovori.

Izpostaviti pa moramo že nekajletna opažanja, da iskanje informacij preko Svetovalnega kotička vse manj uporabljajo ustanove oziroma strokovni delavci v imenu posameznih ustanov. Izkušnje kažejo, da le-ti raje pokličejo po telefonu ali napišejo e-sporočilo, ali pa osebno pridejo na pogovor k strokovnim sodelavcem na ACS. Zato za nadaljnje delovanje Svetovalnega kotička načrtujemo spremembo organiziranosti po tematskih

sklopih. Poleg tega pa imajo že sedaj vsi zainteresirani na prenovljeni spletni strani ACS tudi rubriko Vprašajte nas, v kateri lahko vprašanja zastavljajo tako posamezniki kot strokovni delavci v imenu svojih organizacij.

Tako lahko sklenemo, da število vprašanj v Svetovalnem kotičku kaže na priljubljenost takšnega načina iskanja informacij, saj je število vprašanj vsako leto naraščalo (izjema je leto 2007). Vsekakor Svetovalni kotiček na spletnih straneh ACS učinkovito dopolnjuje obstoječe možnosti svetovalne dejavnosti, kjer odrasli in mladi lahko dobijo informacije in nasvete o različnih možnostih učenja in izobraževanja (svetovalna središča za izobraževanje odraslih, Centri za informiranje in poklicno svetovanje itn.). Poleg tega, da obiskovalcem kotička posredujemo informacije, po katerih sprašujejo, jih v bolj zapletenih primerih, ali ko vprašanje ni povezano z izobraževanjem in učenjem, napotimo tudi na ustrezno ustanovo ali dodatne vire informacij, ki jih v zadnjih dveh letih vse bolj celovito in kakovostno ponujajo različne spletne strani in spletni portali.

Jerca Rupert (jerca.rupert@acs.si), ACS

Razvojne dejavnosti na področju kakovosti izobraževanja odraslih

Že kar nekaj časa v Novičkah nismo pisali o dejavnostih, ki jih na Andragoškem centru Slovenije (v nadaljevanju ACS) izpeljujemo na področju kakovosti. Tisti, ki ste že dalj časa naši sodelavci, veste, da smo v zadnjih letih skupaj gradili pristope, ki naj bi bili v pomoč, ko se v izobraževalnih organizacijah sami, s pomočjo metod samoevalvacije, lotevamo procesov presojanja in razvijanja kakovosti lastnega dela. Čeprav v letošnjem letu projekt *Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje - POKI* na nacionalni ravni miruje, nas veseli, ko slišimo, da so dejavnosti, ki jih projekt spodbuja, v praksi živahne in so s pomočjo zavzetih posameznikov in skupin za kakovost v marsikateri izobraževalni organizaciji našle svoje stalno mesto. Za vse tiste, ki bi vas sodelovanje v projektu v prihodnje zanimalo, naj velja napoved, da se bo v projekt prav kmalu spet mogoče vključiti.

'Stare pokijevce' in druge, ki vas to zanima, bi radi obvestili, da se v letu 2008 pripravlja nov razpis za *Podelitev priznanj ACS za izjemno prizadevanje pri razvijanju kakovosti izobraževanja odraslih*. Natančneje bomo o tem pisali v eni naslednjih številčk Novičk. Vse, ki še ne poznate samega koncepta priznanj, vabimo k ogledu osnovnih informacij na našem spletnem naslovu <http://poki.acs.si/priznanja/>. Med

vami je veliko izobraževalnih organizacij in posameznikov, za katere je znano, da veliko vlagate v kakovost. Za vas naj velja spodbuda – prijavite se! Prav je, da postanejo vaše dejavnosti vidne tudi z zunanjo potrditvijo. S tem boste primer dobre prakse tudi za druge, ki bodo po tej poti stopali za vami. Tudi tisti, ki morda menite, da prav vseh meril še ne dosegate, niste še ničesar zamudili. Razpis bo objavljen oktobra, do takrat pa se da še marsikaj postoriti.

Naj omenimo še eno izmed večjih dejavnosti, ki smo jih v letu 2007 na ACS izpeljali na področju kakovosti. Gre za obsežno empirično raziskavo, ki smo jo izpeljali v okviru razvojne naloge: *Strokovna izhodišča za opredelitev nacionalnih standardov in kazalnikov kakovosti v izobraževanju odraslih*. Z njo smo zagrizli v ne prav enostavno vprašanje o potrebnih in ustreznih načinih zunanjih presoj kakovosti izobraževalnih organizacij, s katerimi bi nadgradili že uspešno vpeljane pristope, temelječe na metodah samevalvacije. Gre za pomembna vprašanja o tem, ali tovrstne zunanje presoje kakovosti sploh potrebujemo. Če da, kdo naj bi jih opravljal? Za kakšne namene naj bi se uporabljali rezultati tovrstnih zunanjih evalvacij? Kateri kazalniki kakovosti naj bodo predmet zunanjih presoj kakovosti? Mnenja in stališča o obravnavanih vprašanjih smo zbrali s pomočjo metode anketiranja, ki smo jo uporabili na vzorcu 62 izobraževalnih organizacij, ki izpeljujejo srednješolsko poklicno in strokovno izobraževanje odraslih po javnoveljavnih izobraževalnih programih. V anketiranje smo vključili ravnatelje/direktorje, vodje izobraževanja odraslih, učitelje in udeležence.

Odziv na anketiranje je bil zelo dober, za kar se moramo zahvaliti vsem vodjem in članom skupin za kakovost ter vodjem izobraževanja odraslih, ki so nam v izobraževalnih organizacijah anketiranje pomagali izpeljati, in seveda vsem tistim vodilnim, strokovnim sodelavcem in učiteljem, ki so si bili pripravljeni vzeti čas in nam posredovati svoja mnenja in stališča. Za to pripravljenost se vsem, ki ste v raziskavi sodelovali, najlepše zahvaljujemo. V tem času smo opravili analizo dobljenih podatkov, v pripravi pa je tudi publikacija, s pomočjo katere želimo o vaših mnenjih in stališčih seznaniti širšo strokovno javnost. Potrudili se bomo, da boste publikacije dobile tudi izobraževalne organizacije, ki ste sodelovale v anketiranju. Predvsem pa, seveda, da bi vaša mnenja, stališča in predlogi, našli mesto v nadaljnjih razvojnih dejavnostih na tem področju.

V januarju 2008 smo mnenja in stališča, zbrana med praktiki v izobraževalnih organizacijah, dopolnili še z mnenji nekaterih drugih interesnih skupin (strokovnjakov s področja kakovosti in drugih ved, delodajalcev, združenj izobraževanja odraslih itn.). V ta namen smo izpeljali štiri fokusne skupine. V razpravah se je pokazalo, da je tematika zunanjih evalvacij tudi pri izobraževanju odraslih zelo živa in aktualna, predvsem pa tudi, da je pri tem veliko odprtih

vprašanj, različnih pogledov in interesov. Bogat zbir mnenj in stališč bomo pripravili v obliki poročila, ki ga bomo kmalu objavili na naši spletni strani <http://poki.acs.si/koticek/dokumenti/>, kjer že sedaj lahko najdete nekatere publikacije in dokumente o kakovosti. Prav tako je za vse, ki to potrebujete, na naši spletni strani <http://poki.acs.si/koticek/terminologija/> dostopen osnovni terminološki slovarček s temeljnimi pojmi s področij kakovosti in (samo) evalvacije. Za začetek je to le osnova, ki jo bomo postopoma dopolnjevali in izboljševali.

Še zadnja izmed novih razvojnih dejavnosti, ki je prav tako povezana z zunanjimi vidiki presojanja kakovosti in v katero smo sodelavci ACS vstopili z letošnjim letom, je povezana z uporabo metode 'peer review' za presojanje in razvijanje kakovosti. V projektu *Širitev uporabe metode 'peer review' II*, katere nosilec je Österreichisches Institut für Berufsbildungsforschung (OIBF) iz Avstrije, sodelujejo naslednje partnerske države: Avstrija, Češka, Danska, Španija, Finska, Portugalska, Slovenija, Turčija in Velika Britanija/Škotska. Temeljni namen projekta je, da bi se v različnih državah Evropske unije kot ena izmed učinkovitih metod pri skrbi za kakovost vseh vrst izobraževanja uveljavila metoda 'peer review'. V aprilu 2008 smo se udeležili prvega srečanja partnerjev v projektu.

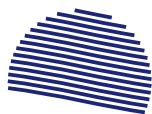
Gre za metodo, po kateri osebe, ki prihajajo 'od zunaj', torej niso zaposlene v izobraževalni organizaciji, vendar so v enaki ali podobni strokovni vlogi, na podlagi skupno dogovorjenega postopka ocenijo kakovost določenih vidikov delovanja izobraževalne organizacije, izbranega postopka ali npr. učitelja, z namenom, da bi s pomočjo pridobljene povratne informacije, nekakšnega 'zunanjega očesa', lahko izboljšali kakovost lastnega dela.

V Sloveniji je metoda že precej poznana v visokem šolstvu, pa tudi pri drugih vrstah izobraževanja se že pojavlja, doslej pa še nismo našli ustrezne slovenske besede za njeno poimenovanje. Poznamo kar nekaj poskusov tovrstnega poimenovanja, in sicer: kolegialna evalvacija, kolegialni pregled, sodelovalna evalvacija itn. Ko smo naše partnerje spraševali, ali so poimenovanje metode uspeli prevesti v svoje jezike, jih je kar nekaj povedalo, da uporabljajo kar angleško različico poimenovanja. Izjema so bili Finci, ki so že našli ustrezno in dovolj široko sprejemljivo poimenovanje metode v svojem jeziku. Gotovo je, da mora biti ena izmed pomembnih nalog vseh nas, ki delujemo na specialističnih strokovnih področjih, tudi ta, da se trudimo najti ustrezna poimenovanja v lastnem jeziku, sicer kaj hitro tvegamo, da bo v naši strokovni terminologiji preveč tujih izrazov, kar z vidika negovanja in ohranjanja slovenskega jezika gotovo ni dobro. Eden izmed izzivov pri uveljavljanju metode v slovenskem prostoru je tako tudi iskanje primerne poimenovanja zanjo. Pri tem vabimo

k sodelovanju vse tiste, ki ste se z metodo že ukvarjali in ste že preizkušali različna pojmovanja oziroma našli takšno, za katero menite, da je ustrezno.

Na srečanju smo se dogovorili, da bomo v Sloveniji metodo 'peer review' pilotno preizkusili v procesih presojanja in razvijanja kakovosti v svetovalnih središčih ISIO. Uporabili jo bomo kot zunanji element, ki pa bo še vedno umeščen v procese samoevalvacije, ki jih opravljajo strokovni sodelavci v svetovalnih središčih. O poteku dela in dosežkih vas bomo obveščali v naslednjih številkah Novičk.

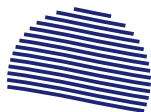
Mag. Tanja Možina (tanja.možina@acs.si), ACS

Novost v slovenskem izobraževalnem sistemu – formalno izobraževanje odprto za program UŽU – MDM

Strokovni svet za splošno izobraževanje je na 112. seji sprejel sklep o enakovrednosti standardov v javnoveljavnem programu *Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Jaz in moje delovno mesto (UŽU – MDM)* s standardi znanj za izbrana področja v programih osnovne šole za odrasle, nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja. Obširnejšo informacijo o pomenu priznavanja in nadaljnjih nalogah za uveljavljanje novosti bomo objavili v naslednji številki Novičk. Kratka predstavitev pa je objavljena na spletni strani ACS: <http://www.acs.si/index.cgi?m=3&id=68>.

Mag. Ester Možina (ester.mozina@acs.si), ACS

Povabilo k objavi izobraževalne ponudbe v Pregledu izobraževanja in učenja odraslih v Sloveniji za šolsko leto 2008/2009

Vse izobraževalne in druge ustanove, ki izvajajo izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja za odrasle, vabimo k objavi izobraževalne ponudbe v spletni *Pregled izobraževanja in učenja odraslih za šolsko leto 2008/2009* (<http://pregled.acs.si>). Letos smo ga v celoti posodobili in prenovili. Dostop do podatkov o izvajalcih izobraževanj, izobraževalnih programih in drugih koristnih informacijah

v zvezi z izobraževanjem odraslih bo možen tudi prek spletne strani Ministrstva za šolstvo in šport http://www.mss.gov.si/si/delovna_podrocja/izobrazevanje_odraslih/programi/.

Prijave bomo zbirali **od 12. maja do 12. junija 2008**, dopolnitve in popravki pa bodo možni tudi po tem terminu. Kljub temu vas prosimo, da se roka v čim večji meri držite. Prijavite se lahko prek **elektronskih obrazcev** na spletu, če pa vam vnos prek spleta ni blizu, nam lahko prijavo posredujete tudi s klasično **prijavnico, poslano po pošti ali po elektronski pošti**.

Za prijavo prek spleta obiščite spletno stran <http://pregled.acs.si>. Za vnos podatkov potrebujete uporabniško ime in geslo. Če ste ta način uporabili že lani, lahko uporabite že tedaj dodeljeno uporabniško ime in geslo, sicer pa ju po izpeljanem postopku registracije prejmete po elektronski pošti.

Če pa se boste odločili za klasičen način prijave, natisnite prijavnici *Podatki o izvajalcu* in *Podatki o programu izobraževanja*, dostopni na spletni strani <http://pregled.acs.si>, in ju izpolnite v skladu z navodili. Izpolnjeni prijavnici pošljite po pošti na naslov: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, Ljubljana s pripisom *Za Pregled*.

Za morebitna vprašanja sem vam na voljo (tel.: 01 5842 570 ali e-naslov: erika.brenk@acs.si).

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2008

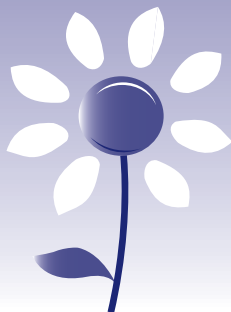
SLOVENIJA,
UČEČA SE
DEŽELA

TEDEN
VSEŽIVLJENJSKEGA
UČENJA

19. – 25. 5. 2008

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

Promocijsko gradivo TVU 2008

Teden vseživljenjskega učenja, ki ga ACS izvaja od leta 1996, je na prelomu tisočletja dobil novo celotno grafično podobo, ki je projektu dala prav poseben pečat in ga krasi še dandanes. Grafični elementi v obliki treh možicljjev, ki vsak po svoje kažejo navdušenje in igrivo razposajenost, s čimer želimo izraziti predvsem radoživost, in čudovita simbolika trajnosti sijočega sonca, bujnosti rožice na trati, polni črk – te podobe nas bodo letos prvič spremljale v mesecu maju.

Naše tiskano promocijsko gradivo letos vsebuje zapolnjen, v celoti popisan **plakat**, prazen plakat, na katerega je mogoče dopisovati ali dotiskati vsebine, **papirno kocko** ter **zloženko** v slovenskem in angleškem jeziku. Vse izvajalce prirediteljev TVU prosimo, da svoje potrebe po tem gradivu čim prej vnesete v spletno aplikacijo za prijavo dejavnosti (na naslovu <http://tvu.acs.si/prijava>, opcija *Gradivo*). Naročila bomo sprejemali, dokler bomo imeli gradiva še na zalogi.

Vse grafične rešitve promocijskega gradiva so vam na voljo tudi na spletni strani <http://tvu.acs.si/gradivo>, s katere jih lahko prenesete na svoj računalnik. Pripravljene so v različnih grafičnih zapisih, tako da lahko sami ustvarjate in vanje vnašate podatke o načrtovanih prireditvah. Tako vam ponujamo možnost, da logotip, plakat v več različicah in drobno promocijsko gradivo natisnete, ali pa ga kako drugače uporabite za pripravo nečesa novega, kar je za vas najbolj primerno oziroma uporabno. Do začetka Tedna bomo stran sproti dopolnjevali z nastajajočim promocijskim gradivom, ki bo pripravljeno tudi v črno-beli različici, namenjeni fotokopiranju. Ne pozabite tudi na to, da je leto 2008 *Evropsko leto medkulturnega dialoga* (ELMD). Logotip ELMD lahko prav tako prenesete z naše strani in ga vključite v svoje gradivo.

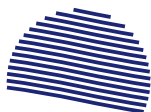
Vse tiste, ki imate svoje spletne strani in ste izvajalci prireditev TVU, vabimo, da v času pred in med Tednom uporabite promocijsko gradivo tudi na teh straneh in ustvarite povezavo na spletno stran projekta <http://tvu.acs.si>. Tako boste tudi vi del naše mreže izvajalcev prireditev TVU in boste dodatno pomagali pri promociji projekta.

Postopek objave naše pasice je zelo enostaven: na strani <http://tvu.acs.si/gradivo> si izberete statično ali animirano (*Flash* ali *Gif*) pasico primerne velikosti in v HTML-kodo svoje strani skopirate programsko kodo, ki jo najdete v oknu pod njo. Pripravili smo tri različne velikosti pasice: klasično, 'jumbo' in nebotičnik. Ena od njih bo zagotovo primerna, da bo polepšala vašo stran. S tem boste obiskovalcem svojih strani ponudili zelo enostaven dostop do projekta TVU, e-razglednic, predvsem pa do koledarja prireditev TVU. V primeru, da boste imeli pri tem težave ali dodatna vprašanja, pišite skrbniku spletnih strani TVU na elektronski naslov franci@acs.si.

E-razglednica

Nismo pa pozabili tudi na tiste bolj kreativne. E-razglednica je zelo poceni, enostaven in učinkovit način promocije, ki poteka prek spleta in elektronske pošte. Na spletnem naslovu <http://tvu.acs.si/razglednica> si lahko izberete svojo razglednico po meri in jo skupaj s sporočilom pošljete na enega ali več elektronskih naslovov hkrati. Vsi prejemniki razglednice bodo videli le svoj naslov, zato vam sporočila ni treba pripravljati za vsakega posebej!

Franci Lajovic (franci@acs.si), zunanji sodelavec ACS

Video-promocija učečih se odraslih

V letošnjem letu še nimamo novih dobitnikov priznanj ACS za izjemne učne in strokovne dosežke pri učenju odraslih v Sloveniji, s tem pa tudi ne novih videoportretov, zasnovanih kot predstavitev dobre prakse. Kljub temu smo videopromocijo zelo široko zastavili. Za domačo in mednarodno promocijo smo izbrali 12 videoportretov – primerov dobre prakse učečih se odraslih. Zbirko smo naslovili *Učenje - vrata v svet novih priložnosti*. Besedila smo prevedli, videoportrete angleško podnaslovili in opremili z enotno grafično podobo TVU. Pet videoportretov mlajših odraslih iz te zbirke bo predstavljenih na mednarodni konferenci *Delo za mlade - blaginja za vse*, ki jo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve prireja v okviru programa predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije, 24. in 25. aprila 2008.

Kampanja *Zgledi vlečejo*

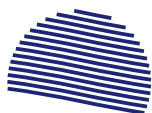
Kampanjo smo zasnovali kot videopromocijo izbranih vsebin s področja kulture vseživljenjskega učenja. Tematske videopublikacije so promocijsko in andragoško nadgrajene videokompilacije, temelječe na arhivu videoportretov dobitnikov priznanj iz minulih let. Idejno smo jo zasnovali že lani, letos pa pripravili izvedbeni načrt in scenarije. Zbirko videopublikacij bomo vsebinsko še dopolnjevali, natisnili bomo tudi didaktične in promocijske zgibanke, ki bodo spremljale videopublikacije in se lotili predstavitev v izbranih ciljnih skupinah.

Lani je izšla prva videopublikacija v zbirki *Zgledi vlečejo*, *Z učenjem do enakih možnosti za vse*, uglasena pa je bila na *Evropsko leto enakih možnosti*. Video prinaša primere dobre prakse učečih se invalidov, kroničnih bolnikov, oseb z motnjo v razvoju, starejših odraslih, posvojiteljskih družin in drugih, ki so si z učenjem utrli pot v kakovostnejše življenje.

Poseben cikel treh oddaj *Svojim ciljem naproti*, ki ga podrobneje predstavljamo v naslednjem članku, je zasnovan kot didaktični pripomoček za svetovalce odraslim, mentorje, izobraževalce in druge, ki lahko pomagajo odraslim v kateri koli točki načrtovanja poklicne oziroma karijerne poti (podnaslovi: *Zgodnje obdobje kariere*, *Srednje obdobje kariere*, *Zrelo obdobje kariere*).

Video *Bogastvo v različnosti* je uglasen z *Evropskim letom medkulturnega dialoga*. S tremi vsebinskimi poudarki (podnaslovi: *Učenje - pot k sebi in vrata v svet*, *Ljudstvo z Jutrovega* ter *Samopodoba Slovencev in pripravljenost na dialog*) želimo promovirati nekaj ključnih kompetenc, nujnih za kakovostno medkulturno komunikacijo, ter odprtost, spoštovanje drugačnosti in pozitivno samopodobo kot temelje kakovostnega sožitja v sodobnem, multikulturnem svetu.

Slavica Borka Kucler (borka.kucler@acs.si), ACS

Učenje je avantura, ki lahko bistveno spreminja življenje vsakogar

Letošnje leto bomo dopolnili strokovno zbirko Andragoškega centra Slovenije (v nadaljevanju ACS) z zaokroženim ciklom treh izobraževalnih oddaj *Svojim ciljem naproti*, ki so nastale v okviru promocijske kampanje *Zgledi vlečejo*. S tem naslovom smo poimenovali nov projekt ACS, ki ga finančno podpira Ministrstvo za delo,

družino in socialne zadeve. Namen kampanje je z zgledi uspešnih posameznikov navdušiti za vseživljenjsko učenje tudi tiste ljudi, ki se počutijo manj uspešni, odrinjeni, ovirani ...

Ob pomoči prepričljivih osebnih zgodb se v oddajah posvečamo nekaterim temeljnim zakonitostim razvoja individualne kariere. V vsaki izobraževalni oddaji predstavljamo osebne zgodbe uspešnih posameznikov, ki so z voljo, nenehnim učenjem in izvirnimi rešitvami svojo kariero razvijali kljub številnim neugodnim okoliščinam. Oddaje, ki imajo animacijsko-izobraževalni značaj, želijo informirati, nagovoriti pa tudi spodbuditi k dejanjem z zgledi. Predstavlja, povezuje in komentira jih strokovnjakinja za razvoj poklicne poti.

Komplet je lahko učinkovit pripomoček učiteljem, vzgojiteljem in izobraževalcem odraslih posebej takrat, kadar želijo svetovati odraslim, ki so naleteli na večje ovire na karierni poti. Izobraževalne oddaje so del didaktičnega kompleta, ki ga sestavljajo še priložena knjižica z glavnimi povzetki in nekaj osnovnih navodil za uporabo tako za učeče se kot tudi za izobraževalce. Knjižica je zasnovana tako, da je lahko tudi priročno didaktično gradivo, primerno za različne uporabnike. DVD-ji so tehnično izdelani tako, da imajo uporabniki možnost različnih izbir – lahko si ogledajo le posamezno osebno zgodbo, lahko pa izberejo strokovno voden sprehod skozi posamezno karierno obdobje.

Oddaje so zasnovane v treh delih, vendar vsebinsko tvorijo celoto in prikazujejo celoten lok kariere, od vstopa vanjo do upokojitve. Uporabne so tako za samoizobraževanje kot tudi za delo v skupinah, na primer za učence, dijake, mlajše odrasle, ki razmišljajo o bodoči karieri, pa tudi za posameznike v srednjih ali zrelih letih, ki analizirajo že prehojeno poklicno pot, načrtujejo spremembe ter razmišljajo o novih, drugačnih izzivih.

V prvi izobraževalni oddaji *Zgodnje obdobje kariere* podrobneje prikazujemo, kaj vse je mogoče storiti s pomočjo vseživljenjskega učenja, ko se mladi srečajo s preprekami v zgodnjem obdobju kariere, to je v času, ki obsega približno prvih pet let delovnih izkušenj. Tudi v drugi izobraževalni oddaji *Srednje obdobje kariere* prikazujemo, kako je mogoče z vseživljenjskim učenjem in primerno dejavnostjo obvladati nepričakovane zahteve ali prepreke v srednjem, najbolj dinamičnem obdobju kariere, ko že imamo približno od pet do dvajset let delovnih izkušenj. Tretja izobraževalna oddaja *Zrelo obdobje kariere* sklene naše razmišljanje o izzivalnih možnostih razvoja kariere, ki so aktualne tudi takrat, ko navidez že usihajo delovne moči. Prikazujemo dobre zglede posameznikov in skupin, ki so zrelo ali pozno obdobje kariere – umeščamo ga v čas med dvajsetimi in štiridesetimi leti delovnih izkušenj – živeli dinamično in izpolnjeno, pa tudi, kako lahko obdobje upokojitve razumejo kot čas nove kakovosti življenja.

Na ACS že deset let podeljujemo priznanja posameznikom in skupinam ter ustanovam za izjemne uspehe pri učenju. V oddajah smo izbrali in predstavili več primerov osebnih zgodb dobitnikov priznanj, ki poučno razgrinjajo, kaj vse je mogoče storiti, da bi spremenili smer in dosegli zadovoljstvo na svoji poklicni poti. življenjske zgodbe nekaterih dobitnikov, ki vam jih predstavljamo, so dobri primeri učenja, povezanega z večjimi spremembami v karieri. Prikazujemo osebne izkušnje, ki spregovorijo neposredno, z univerzalno govorico. Za učinkovit poklicni razvoj je upoštevanje zakonitosti posameznega kariernega obdobja nujnost.

Nekaj o vsebini oddaj

Biti opažen, biti uspešen v poklicu – to so želje vsakega novinca, ki vstopa v svet dela. Zgodnje obdobje, prvo od treh glavnih obdobji kariere, obsega približno prvih pet let delovnih izkušenj. To obdobje zaznamuje bitka za obstanek in preizkušanje različnih možnosti, učenje nenapisanih pravil v medsebojnih odnosih v organizaciji in vse bolj jasno spoznanje, katero delo bi najraje opravljali.

V srednjem obdobju kariere, t.j. v najbolj dinamičnem obdobju poklicne poti, je zelo pomembno, kako se posamezniki znajdejo med pričakovanji drugih in lastnimi načrti. To je čas, ko dosegamo višje in zahtevnejše osebne poklicne cilje. Po začetnem iskanju ustreznega položaja in usvajanju poklicnih spretnosti, se razvije obdobje živahnega eksperimentiranja in najrazličnejših dejavnosti. Posameznik postopno postaja mojster dela oziroma poklica, ki ga opravlja. Lahko pa je to tudi čas mnogih dilem, nepričakovanih izzivov in zgoščanja zahtev, ki jim posameznik preprosto ni kos. Strokovnjaki ugotavljajo, da je v tem obdobju izredno pomemben občutek uspeha, ki je tesno povezan z individualnim zadovoljstvom glede razvoja kariere. Posameznik s trdno in pozitivno podobo o sebi ima bistveno večje možnosti za ohranitev dela oziroma za pridobitev novega. Pogoj za uspešno kariero so ustrezne možnosti razvoja in zadovoljstvo z lastnim delovnim položajem. V srednjem obdobju kariere je to zelo pomembno zaradi zaposljivosti, saj je to obdobje, ko delavec v skladu s svojimi cilji preizkuša različne zaposlitve in tako gradi njemu lastno kariero.

Tudi v zrelem obdobju kariere je smiselno načrtovati spremembe in hkrati v iztekajoči se karieri že razmišljati o izzivih dejavnega staranja po upokojitvi. Zgledi posameznikov in skupin, ki so to obdobje kariere živeli dinamično in izpolnjeno, kažejo, da se potreba po učenju novih vlog, postavljanju drugačnih ciljev in soočanju s spremembami nikoli ne neha. Zrelo obdobje je lahko ugoden čas povsem novega razvoja kariere, ko navidez že usihajo delovne moči, a bogate izkušnje še lahko učinkovito nadomestijo zmanjšan nivo zmognosti. Potreben je načrten napor, da bi kakovostno premagali postopno vse bolj očitno skrb zrelega obdobja kariere: kako ohraniti identiteto in samospoštovanje kasneje, po upokojitvi, brez vloge

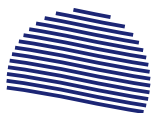
polno zaposlenega človeka. Ta vidik nadaljnjega razvoja kariere je med najtežjimi in zahteva razmislek o načrtih in predstavi o lastni vlogi po upokojitvi. Tesno je povezan z velikimi spremembami v pojmovanju tretjega življenjskega obdobja, predvsem pomena dejavnega staranja v zadnjem desetletju. Na to obdobje se je potrebno pripravljati že prej, pred upokojitvijo.

Posebna pozornost tistim, ki potrebujejo novih spodbud

Z izobraževalnimi oddajami *Svojim ciljem naproti* želimo promovirati vseživljenjsko učenje, ki ne pozna pravil in meja. Potrebno je še posebej takrat, ko so posamezniki postavljeni pred težje in nepričakovane prepreke.

Naj zaključimo z mislijo *Olge Oserban*, ki v drugi oddaji predstavi svojo življenjsko zgodbo: *»Vedno sem si želela biti trgovka, pa mi to ni uspelo. Najprej sem morala takoj v službo, ker je bilo doma veliko otrok. Kasneje sem se poročila ... želela sem se še izobraževati, a je vedno prišlo nekaj vmes.«* Njena hči takole opisuje spremembo, ki jo je prineslo učenje in izobraževanje: *»Na mamo sem bila zelo ponosna, da se je vpisala v šolo. Vem, to je res velik dosežek, da se po tolikih letih, ko si izven rednega šolanja, spet vpišeš v srednjo šolo. Videla sem, kako ji raste samozaupanje, kako drugače se odziva na svojo življenjsko situacijo. želim ji, da na tej poti vztraja in dosega stvari, na katere je tudi sama ponosna.«*

dr. Petra Javrh (petra.javrh@guest.arnes.si),
zunanja sodelavka ACS

Nacionalno odprtje TVU 2008 tokrat v Mariboru

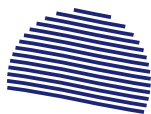
Slovesno odprtje Tedna vseživljenjskega učenja (v nadaljevanju TVU) je vse od leta 1996 eden od osrednjih dogodkov festivala učenja na državni ravni. V prvem desetletju je odprtje TVU snoval in izpeljal Andragoški center Slovenije (v nadaljevanju ACS), z letom 2006 pa smo njegovo organizacijo – do neke mere pa tudi vsebino – prenesli na lokalno oziroma območno raven. Tako smo **Nacionalno odprtje TVU 2006** organizirali skupaj z Organizacijskim odborom za TVU pri Občini Jesenice na Jesenicah, **odprtje TVU 2007** pa z Občino Postojna in Ljudsko univerzo Postojna v Postojni.

Tokrat vas **vabimo na nacionalno odprtje TVU 2008**, ki ga bo izpeljal **Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza** v sodelovanju z ACS, in sicer v **petek, 16. maja**

ob 11. uri v Viteški dvorani mariborskega gradu, Grajska ulica 2, Maribor. Na slovesnosti bo prikazan promocijski video *Bogatejši v različnosti* (7. v zbirki *Zgledi vlečejo*), zasnovan kot mozaik video-portretov dobitnikov priznanj ACS za izjemne učne uspehe iz minulih let ter tematsko nadgrajen in uglašen s sporočili *Evropskega leta medkulturnega dialoga*. Slovesnost bodo obogatili govorniki in ustvarjalci pestrega kulturnega programa. Vljudno vabljeni!

Svojo udeležbo in morebitno potrebo po prevozu iz Ljubljane v Maribor **sporočite najkasneje do 9. maja** na e-naslov tvu@acs.si ali na telefon 01 5842 578.

Delovna skupina za TVU

Povabilo na 12. andragoški kolokvij

Tudi letošnji 12. andragoški kolokvij bomo organizirali v sklopu prireditev *Tedna vseživljenjskega učenja*. Kolokvij z naslovom *E-izobraževanje za odrasle – stanje in izzivi* bo **5. junija 2008** (od 9. do 15. ure) **na Bledu**, v Hotelu Kompas.

E-izobraževanje za odrasle se v zadnjih desetih letih čedalje bolj uveljavlja, še posebej v razvitem svetu – bodisi kot nadomestilo za tradicionalno izobraževanje bodisi kot njegovo dopolnilo. Ponudba programov za odrasle v obliki e-izobraževanja v svetu pa tudi v Sloveniji narašča zaradi vrste prednosti, ki se kažejo v večji prilagodljivosti časa, kraja, tempa in vsebine, v večji dostopnosti do vsebin prek spleta od doma ali z delovnega mesta in v večjih možnostih uporabe sodobnih metod izobraževanja. Za e-izobraževanje je značilna velika raznolikost tako v razumevanju pojma kot v izvedbenih oblikah. V praksi obstaja mnogo izvedbenih inačic, ki se razlikujejo tako po uporabi medijev, didaktični in administrativno-tehnični podpori ter organizacijskih oblikah.

Namen kolokvija je predstaviti stanje na področju e-izobraževanja za odrasle v Sloveniji in opredeliti nadaljnje korake, ki bi prispevali k njegovemu razvoju.

Glavni cilji kolokvija so:

- prikazati najnovejše trende na področju e-izobraževanja za odrasle,
- predstaviti razmere in državne spodbude na področju e-izobraževanja za odrasle v Sloveniji,
- predstaviti primere e-izobraževanja za odrasle iz prakse,
- izmenjati izkušnje in poglede s področja e-izobraževanja za odrasle.

Vabimo vas, da se udeležite letošnjega 12. andragoškega kolokvija. Prijavite se lahko prek spletnega naslova <http://tvu.acs.si/ak/2008/prijava> ali pa pri Katarini Šešet (tel. 01 5842 578, e-naslov: katarina.seset@acs.si). Prosimo vas, da v prijavi navedete naslednje podatke: ime in priimek, ustanovo in njen naslov ter telefonsko številko.

Udeležba na kolokviju je brezplačna. Podrobnejše informacije lahko dobite pri Darijanu Novaku (tel. 01 5842 582, e-naslov: darijan.novak@acs.si) ali pri mag. Margeriti Zagmajster (tel. 01 5842 563, e-naslov: margerita.zagmajster@acs.si). Obiščete lahko tudi naše spletne strani: <http://tvu.acs.si/ak/2008>, na katerih vas bomo o podrobnostih sproti obveščali. Zaradi organizacijskih razlogov vas prosimo, da se prijavite najkasneje do **23. maja 2008**.

Mag. Margerita Zagmajster (margerita.zagmajster@acs.si), ACS

NOVA KNJIGA

Izšel je priročnik *Svetovalni pripomočki v izobraževanju odraslih*

Ob koncu leta 2007 je Andragoški center Slovenije izdal priročnik *Svetovalni pripomočki v izobraževanju odraslih*, v katerega je vključilo svoje prispevke več avtorjev, uredila pa ga je mag. Tanja Vilič Klenovšek. Pripravo in izdajo priročnika sta sofinancirala Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije in Evropski socialni sklad.

Razvoj andragoškega svetovalnega dela sega že v zadnja desetletja prejšnjega stoletja, bolj intenzivno pa se je kot del celovitega področja izobraževanja odraslih pri nas pojavilo v zadnjem desetletju. Razvita je bila mreža svetovalnih središč in usposobljeni številni strokovni delavci. A za celovitejše, kakovostnejše in bolj poglobljeno svetovalno delo ti strokovnjaki potrebujejo različne strokovne pripomočke. In prav to jim ponuja tale priročnik. Avtorji v njem najprej teoretično utemeljijo posamezen pripomoček in njegovo uporabo, zatem pa so v posebnem poglavju ti pripomočki tudi predstavljeni.

Najprej avtorice mag. Tanja Vilič Klenovšek, dr. Livija Knaflič in Ema Perme bralcu predstavijo temeljne značilnosti svetovalnih pripomočkov v izobraževanju odraslih in njihovo vlogo. Poudarijo, da naj bi kakovosten pripomoček izpolnjeval kriterije objektivnosti, zanesljivosti in veljavnosti, v pomoč naj bi mu bila informacijsko-komunikacijska tehnologija.

»Večina ljudi se vsaj nekajkrat v življenju znajde v situaciji, ko potrebuje pomoč« poudarja dr. Sabina Jelenc Krašovec, ko piše o vlogi andragoškega svetovalnega dela. Najpogosteje potrebujejo pomoč pri vključevanju v izobraževanje, pri organizaciji izobraževanja ter pri učenju in izpeljavi učenja.

Odrasli so različno motivirani za učenje. O motivaciji in učenju odraslih piše mag. Marko Radovan. Avtor predstavi ovire, ki jih mora premagovati odrasla oseba, ki se želi izobraževati, zatem pa glavne dejavnike, ki vplivajo na motivacijo odraslih za učenje.

Kaj zaznamuje uspešno in učinkovito učenje odraslih? Na to vprašanje odgovarja avtorica Ema Perme ter v nadaljevanju našteva in razčlenjuje dejavnike uspešnega

učenja, kot so prostor za učenje, načrtovanje časa, oblikovanje učnih ciljev, motivacija, predznanje in izkušnje ter individualne značilnosti učenja.

Izbrane svetovalne pripomočke, povezane s temami, ki smo jih že omenili, predstavljajo mag. Tanja Vilič Klenovšek, dr. Livija Knaflič, Ema Perme, mag. Marko Radovan, Jerca Rupert in Natalija Žalec. To je pravzaprav osrednji del publikacije. Gre za vrsto pripomočkov, ki jih svetovalci lahko uporabijo v različnih okoliščinah, fazah ali oblikah svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih. Zastopani so pripomočki za vodenje svetovalnega procesa in nudenje pomoči svetovancu, ki se vključuje v izobraževanje in učenje, ter pripomočki, ki pomagajo pri organizaciji ter kakovostni in učinkoviti izpeljavi učenja. Sestavljavci so jih razvrstili po zahtevnosti uporabe in vsak pripomoček tudi zelo nazorno in podrobno opisali. Gre npr. za opomnike (za pripravo in izpeljavo osebnega pogovora, vprašanja za vnaprejšnji premislek o učenju, vprašanja za načrtovanje časa za učenje itn.), sheme (za intervju - zbiranje podatkov za andragoško eksploracijo), vprašalnike (vprašalnik motivacije in učnih strategij, vprašalnik o učnih stilih, vprašalnik o več inteligencah itn.), strategije (npr. za izboljšanje spomina ipd.). Zbranih je dvajset različnih pripomočkov, ki zajemajo vse faze svetovalčevega sodelovanja z odraslimi. Svetovalec bo tako lahko izbiral med različnimi pripomočki in jih prilagajal svojim potrebam in potrebam odraslih, ki bodo prosili za nasvet in pomoč. Avtorji še posebej opozarjajo na strokovno uporabo posameznih pripomočkov, saj bodo le tako dosegli svoj namen. Priročniku je priložena tudi zgoščenka, na kateri so zapisani vsi pripomočki, navedeni v priročniku.

Publikacija bo v veliko pomoč praktikom v svetovalnih središčih, pa tudi vodjem izobraževanja odraslih in učiteljem, saj bodo v besedilih prepoznali sestavine svetovalnega dela in poti, kako spoznavati odraslega in ob uresničevanju kurikula omogočati tudi uresničitev osebnih načrtov posameznika.

Mag. Marija Velikonja (marija.velikonja@t-2.net), Ljubljana

S POTI

Strokovne diskusije na temo pismenosti odraslih v angleščini?! No problem!

Lansko leto smo sodelavke, ki smo se ukvarjale s področjem pismenosti na Andragoškem centru Slovenije, iskale poti, kako pokazati učiteljem programov *Usposabljanje za življenjsko uspešnost - UŽU*¹, da opazimo in cenimo njihovo inovativnost in požrtvovalnost pri vodenju teh programov. Za ciljne skupine, ki se vanje vključujejo, je še posebno pomembno, da zaključijo program s pozitivno učno izkušnjo in ravno učitelji s svojim načinom dela ter odnosom do udeležencev tako izkušnjo zagotavljajo.

Priložnost se je ponudila z razpisom programa *Vseživljenjskega učenja (Leonardo da Vinci: projekti mobilnosti)*. Na razpis smo prijaviili projekt, ki smo ga poimenovali *Medkulturni most za učitelje pismenosti odraslih (Intercultural bridge for adult literacy teachers - INTERLIT)*. Udeleženke projekta smo peljali v Anglijo, natančneje v Leicester, kjer ima sedež Nacionalni inštitut za nadaljevalno izobraževanje odraslih (National Institute for Continuing Adult Education - NIACE), ki je v projektu sodelovala kot partner. NIACE je vodilna ustanova na področju izobraževanja odraslih v Angliji. Njena dejavnost je raziskovanje in razvoj novih programov, sodeluje pri oblikovanju politike izobraževanja odraslih ter združuje izvajalce programov izobraževanja odraslih in jim svetuje.

Glavni **cilj projekta** je bil, da udeleženke spoznajo programe pismenosti odraslih, ki so jih razvili v Angliji, se seznanijo z njihovim razvojem ter v diskusijah (tako z gostitelji kot znotraj skupine) izmenjujejo in nadgrajujejo lastne izkušnje in znanje.

Priprava projekta (iskanje partnerske organizacije, definiranje ciljev, določitev kriterijev za izbor udeležencev ipd.) je tekla zelo gladko; dogovori z NIACE in udeleženkami projekta (oblikovanje programa obiska, logistika, izpolnjevanje obveznosti idr.) so držali. Obisk je trajal pet delovnih dni.

- Prvi dan smo preživel na sedežu NIACE, kjer so nam predstavili področja njihovega dela, sistem izobraževanja odraslih v Angliji in razvoj programov

¹ Programi UŽU so namenjeni manj izobraženim odraslim s pomanjkljivo pismenostjo. Skupni cilj vseh programov je izboljšanje spretnosti pismenosti; razvoj socialnih spretnosti, temeljnih spretnosti branja, pisanja, računanja in dela z IKT ter razvoj ideje vseživljenjskega učenja in aktivnega državljanstva.

pismenosti. V popoldanskem delu smo imeli priložnost izraziti svoja pričakovanja glede obiska, sodelovali pa smo tudi v treh skupinah 'knowledge cafe', na teme *Učenje v skupnosti, Programi za odrasle s posebnimi potrebami in Programi za priseljence*.

- Drugi dan je bil posvečen družinski pismenosti. Dopoldne sta nam svoje delo predstavili dve sodelavki NIACE, za njima pa občinska uslužbenka, ki vodi enega izmed projektov družinske pismenosti. Po kosilu smo obiskali organizacijo za izobraževanje odraslih, v kateri so nam predstavili svoje delo na področju družinske pismenosti.
- Tretji dan smo obiskali organizacijo B2B, ki sodeluje pri razvoju in izvajanju programov pismenosti na delovnem mestu, ter eno izmed podjetij, s katerim sodeluje. Na obeh lokacijah smo se imeli priložnost pogovarjati tako z avtorji projekta kot delodajalci in udeleženci. Popoldne nam je svoje delo predstavila uslužbenka ene izmed krajevnih skupnosti v Leicesteru.
- Četrty dan je bil namenjen spoznavanju koncepta učenja v skupnosti. Dopoldne smo obiskali izobraževalno ustanovo za mlajše odrasle (Regent College), ki izvaja tako formalne kot neformalne programe. Sodelovali smo v nepozabnem pogovoru z ravnateljem ustanove in prisostvovali dvema delavnicama za priseljence. Na obeh smo izkoristili čas za pogovor z učitelji in udeleženci. Popoldne smo se odpravili na drugo lokacijo obiskane ustanove in hospitirali pri programih angleščine za tujce.
- Zadnji dan je bil namenjen evalvaciji. Razdelili smo se v skupine, pregledali pričakovanja, ki smo jih našli prvi dan, ter ocenili, ali smo pričakovanja dosegli. Temu je sledila skupinska diskusija o celotnem obisku - ustavili smo se ob vsakem govorniku, obisku, dejavnosti in se pogovorili, kaj se nam je ob tem zdelo najbolj zanimivo, katere nove informacije smo dobili, katera nova spoznanja in razmišljanja so se nam porodila ... Nove informacije smo primerjali s situacijo v Sloveniji in ugotavljali, kako in kje bi lahko novo znanje vpeljali.

Udeleženske smo bile s projektom izredno zadovoljne. O pismenosti odraslih (razvoju, programih, dilemah) smo se imele priložnost pogovarjati s strokovnjaki, ki to področje izobraževanja odraslih raziskujejo in razvijajo, z občinskimi uslužbenci, ki finančno in logistično podpirajo programe, z direktorji izobraževalnih organizacij, z učitelji, ki programe izvajajo, in nenazadnje z udeleženci, ki se v programe vključujejo. Tako smo dobile celosten vpogled v sistem; imele smo priložnost izmenjevati in dograjevati lastno znanje in izkušnje. Nekaj diskusij oziroma obiskov je bilo resnično navdihujočih:

- *Alan Tuckett*, direktor NIACE, nam je predstavil sodelovanje s snovalci razvoja (ministrstvi, uradi, občinami idr.), in sicer kako vzpostaviti prijateljski odnos ob uporabi konstruktivne kritike;
- celoten drugi dan, namenjen družinski pismenosti - dobili smo ogromno idej za delo z udeleženci in spoznali nove načine razvoja družinske pismenosti;

- obisk organizacije B2B (programi pismenosti na delovnem mestu), kjer smo spoznali načela uspešnega sodelovanja s skupnostjo;
- pogovor z *Eddiejem Playfair*om, ravnateljem Regent College-a - njegovi nazori in strategije vodenja izobraževalne organizacije so nas milo rečeno navdušili;
- *Jan Eldred*, vodja področja pismenosti na NIACE - s svojo prijaznostjo, strokovnostjo in z znanjem nam je ves čas obiska pomagala k boljšemu razumevanju in celostnemu vpogledu v to področje izobraževanja odraslih.

Zahvala za resnično nepozabno angleško izkušnjo gre vsem udeleženkam projekta za njihovo odprtost, prilagodljivost in sodelovanje, organizaciji NIACE za korektnost in profesionalnost njenih sodelavcev ter vsem govornikom, učiteljem in udeležencem programov, ki so si vzeli čas za pogovor z nami. Vsekakor pa projekta ne bi bilo brez potrpežljivosti in pomoči sodelavcev CMEPIUS-a. Hvala vsem!

Ana Ileršič (ana.ilersic@gmail.com), Ljubljana

MEDNARODNO SODELOVANJE

Študijski obisk CEDEFOP v Sloveniji

Zveza ljudskih univerz Slovenije (v nadaljevanju ZLUS) je v letu 2007 na Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja (European Centre for Development of Vocational Training) preko CMEPIUS-a prijavila projekt študijskega obiska CEDEFOP z naslovom *Vseživljenjsko svetovanje v Sloveniji (Lifelong guidance and counseling in Slovenia)*.

Pri pripravi in izvedbi enotedenskega programa so nam kot **partnerji** pomagali Andragoški center Slovenije (v nadaljevanju ACS), Andragoški zavod Maribor - Ljudska univerza (v nadaljevanju AZM - LU), Razvojno izobraževalni center Novo mesto (v nadaljevanju RIC Novo mesto) in UPI - Ljudska univerza žalec.

Temeljni **cilj programa** je bil predstavitev sistema informiranja in svetovanja odraslim v strategiji vseživljenjskega učenja v Sloveniji, njegova implementacija v prakso ter izmenjava primerov dobre prakse in izkušenj. Program smo sestavili kot kombinacijo predstavitev nacionalnega sistema na področju svetovanja in informiranja odraslim in praktičnih predstavitev delovanja lokalnih in regionalnih svetovalnih središč. Program je bil za strokovnjake iz držav Evropske unije zanimiv. Študijskega obiska se je udeležilo sedem strokovnjakov - svetovalcev s področja izobraževanja in zaposlovanja - iz Francije, Litve, Nemčije, Švedske in Velike Britanije.

Študijski obisk smo izvedli v tednu med **16. in 21. marcem 2008**. Uvod v program je potekal v obliki neformalnega srečanja vseh udeležencev in organizatorjev. V sproščeni razpravi smo se predstavili in pregledali program obiska z operativnimi podrobnostmi.

V ponedeljek, 17. marca, smo obiskali ACS, Ministrstvo za šolstvo in šport (v nadaljevanju MŠŠ) in ZLUS. Tako smo dan namenili predvsem predstavitvi nacionalnega sistema vseživljenjskega izobraževanja in učenja odraslih ter nacionalnega projekta informiranja in svetovanja odraslim v lokalnem okolju:

- strokovnjaki ACS so predstavili poslanstvo in vlogo Centra v nacionalnem in mednarodnem prostoru s poudarkom na temeljnih področjih dela: razvoju, izobraževanju, svetovanju in promociji. Poseben poudarek pa je bil skladno s temo obiska namenjen nacionalnemu projektu ISIO;
- na MŠŠ je vodja Sektorja za izobraževanje odraslih predstavil razvoj strategije vseživljenjskega učenja in vpetost ter položaj izobraževanja odraslih v ta sistem z vsemi prednostmi in pomanjkljivostmi;

- na ZLUS smo predstavili poslanstvo Zveze, njene ključne naloge in projekte. Precej časa pa smo namenili tudi predstavitvi vseh udeležencev, njihovega področja dela ter osnovnih značilnosti izobraževalnega sistema in strategije vseživljenjskega učenja v njihovih državah.

Po tem uvodnem dnevu smo prešli v drugi, obsežnejši del programa. Namenjen je bil prikazu primerov dobrih praks v različnih lokalnih okoljih pri članicah ZLUS. Na ta način so strokovnjaki, zaposleni v organizacijah gostiteljicah, dobili priložnost ne le za prikaz dobrih praks, ampak tudi za izmenjavo izkušenj in primerjavo različnih sistemov informiranja in svetovanja s kolegi iz različnih evropskih držav:

- V torek je skupina obiskala RIC Novo mesto. Kolegi so predstavili lokalno in regionalno svetovalno središče s poudarkom na dejavnosti informiranja in svetovanja za Rome.
- V sredo smo obiskali UPI – Ljudsko univerzo žalec in lokalno svetovalno središče žalec. Predstavitve dejavnosti Svetovalnega središča je bila poleg vseh ostalih značilnosti in nalog usmerjena predvsem v dejavnosti informiranja in svetovanja ženskam, starim več kot 40 let.
- V četrtek so skupino sprejeli na AZM – LU in v lokalnem ter regionalnem svetovalnem središču Maribor, ki deluje pod njegovim okriljem. Poleg predstavitve središča, njihovega dela in partnerskih mrež je bil poudarek predstavitve in razprave na dejavnosti informiranja in svetovanja mladim osipnikom.

Petek, zadnji dan obiska, smo namenili predstavitvi drugih organizacij in zavodov za izobraževanje odraslih na lokalni in nacionalni ravni. Obiskali smo Glotta Novo, zasebno organizacijo za izobraževanje v Ljubljani. Seznanili smo se z njenim položajem, programsko ponudbo in dejavnostjo Centra vseživljenjskega učenja in predvsem svetovalno dejavnostjo. Ob zaključku smo se na kratek razgovor in predstavitve odpravile še na CMEPIUS, kjer so nas direktorica in strokovni sodelavci seznanili z vlogo, poslanstvom in delovnimi področji centra.

Glede na izraženo zadovoljstvo udeležencev, njihove odzive in izjave, ocenjujemo, da so bili tako z organizacijo programa kot s strokovno pripravo ter izvedbo študijskega obiska vsi zelo zadovoljni ter pripravljeni na nadaljnje sodelovanje. Pri tem bi želela izpostaviti zlasti pomen tovrstnih študijskih obiskov za gostiteljske organizacije in njihove zaposlene. Obiski tujih strokovnjakov predstavljajo poleg odlične priložnosti za predstavitve in promocijo uspešnih praks slovenskih organizacij za izobraževanje odraslih tudi izjemno priložnost za mednarodno izmenjavo mnenj, znanj, izkušenj in informacij. Domače organizacije in strokovnjaki pa takšne obiske lahko izkoristijo za navezavo stikov z bodočimi partnerji v različnih mednarodnih projektih.

Mag. Maja Radinovič Hajdič (maja.radinovic@siol.net) in
mag. Andrej Sotošek (andrej.sotosek@quest.arnes.si), ZLUS

KOTIČEK JE VAŠ

Integrativen pogled na kariero in kako lahko k temu pripomore andragogika

V Andragoškem društvu Slovenije (v nadaljevanju ADS) v zadnjem letu z nekoliko drugačnim pristopom in prenovljeno energijo spodbujamo nastajanje novih idej za izmenjavo znanj, pogledov, izkušenj. To potrjuje tudi pobuda za nastanek Komisije za strokovne razprave in pogovore, ki si je zadala nalogo, da spodbudi in organizira strokovne razprave ter pogovore o aktualnih in pomembnih temah andragogike in izobraževanja odraslih. To naj ne bi samo spodbudilo pridobivanja in širjenja andragoškega znanja, temveč omogočilo iskanje boljših in ustrežnejših rešitev ter spodbujalo uspešno sodelovanje med strokovnjaki, tako med andragogi in izobraževalci odraslih samimi kot tudi med temi in strokovnjaki drugih strok in dejavnosti.

Takšna je tudi vizija Komisije ADS za strokovne razprave in pogovore: na različne načine vzpostavljati dialog med različnimi strokovnimi pogledi in tako prispevati k izražanju različnih stališč, njihovemu razjasnjevanju, s tem pa tudi izboljševanju razumevanja med strokami. Verjamemo, da bomo tako uveljavljali izobraževanje odraslih in andragogiko ter utrdili njeno veljavo in ugled. Uveljaviti in aktualizirati želimo podobo andragoga in njegovega pomena v družbi.

Poleg strokovnjakov različnih strok bomo vabili na razprave in pogovore tudi študente, saj lahko tudi tako pripomoremo k njihovi poklicni socializaciji in poklicni samopodobi.

Prva javna razprava je za nami

V okviru načrtovanih dejavnosti Komisije smo 3. aprila 2008 organizirali prvo javno razpravo te vrste. Potekala je v seminarski sobi Andragoškega centra Slovenije. Ob tej priložnosti se vodstvu zahvaljujemo za možnost brezplačne uporabe prostora in tehnike, saj je tudi to pripomoglo k spodbudnemu delovnemu vzdušju srečanja.

Razprave se je udeležilo 38 udeležencev, vabljenih je bilo pet plenarnih razpravljavcev, različnih strokovnjakov, ki so v uvodnem delu predstavili svoja razmišljanja in poglede na kariero in dobrega spodbudili prisotne k nadaljnjemu razmišljanju in sodelovanju. Načrtovali smo triurno srečanje, a izkazalo se je, da smo se ušтели, saj je kljub večerni uri po treh urah in pol še vedno tekla živahna razprava.

Organizatorji smo dobili potrditev, da je tema zelo aktualna, to pa nas spodbuja in potrjuje našo namero, da še letos organiziramo večji strokovni posvet o karieri.

Razpravo smo želeli spodbujati tudi z nekaterimi moderacijskimi pristopi, pri čemer so bile predstavitve plenarnih razpravljavcev tako bogate in pomembne, da smo podaljšali načrtovani čas. Vse predstavitve so bile izjemno dragocene, različne in predvsem dobro pripravljene. Zanje se prisotnim strokovnjakom Komisija še enkrat toplo zahvaljuje.

V plenarnem delu razprave so svoja razmišljanja predstavili priznani strokovnjaki različnih področij:

- *dr. Nevenka Černigoj Sadar* s Fakultete za družbene vede je v temi *Kadrovski menedžment in kariera – sociološki vidiki* primerjala tradicionalni pogled na kariero s sodobnimi trendi, ko se v razvoj kariere vgrajuje tudi sistem vrednot tako organizacije kot posameznika;
- *dr. Janko Muršak* je predstavil vlogo poklicne socializacije v karieri z vidika poklicnega izobraževanja, pri čemer je pomembna izgradnja poklicne identitete, prepoznavanje v t.i. referenčni skupini in izgradnja socialne mreže;
- *dr. Daniela Brečko* je s pogledom na karierni razvoj z vidika delovne organizacije prikazala vidik 'privilegirane poslovne sfere', v kateri uspešni posamezniki učinkovito in sami kreirajo svojo delovno in profesionalno pot in si, tako rekoč, podrejajo okoliščine, v katerih uresničujejo svoje poklicno uveljavljanje;
- *Saša Niklanovič*, strokovnjak s področja poklicne orientacije, je z vidika evropske politike opozoril na nekatere pomembne strateške dokumente, ki naj bi vplivali na snovanje državnih politik in načrtovanje konceptov kariere v poklicni orientaciji, upoštevajoč trg dela; opozoril pa je tudi na rabo in urejanje razumevanja nekaterih prevzetih pojmov;
- za piko na i je *dr. Zoran Jelenc* predstavil svojo poklicno pot in razvoj svoje kariere, pri tem smo lahko sledili izjemno zanimivi in pestri poklicni poti in okoliščinam, v katerih se je le-ta odvijala.

Pomembni poudarki

Živahna razprava, ki je sledila plenarnemu delu, je dokazala, da nam je uspelo, kar smo si želeli – vzpostaviti in razviti dialog. Poleg strokovnjakov so v njem sodelovali tudi študenti.

Namen razprave je bil predvsem odpreti prostor za nadaljnja razmišljanja, zato nismo načrtovali sklepov, zaključnih misli. Nastalo pa je veliko idej in možnosti za nadaljnjo obravnavo te aktualne tematike.

Ključna sporočila bi lahko strnili v naslednje misli:

- na kariero je pomembno gledati kot na integrativen pojem, z vidika opredelitev in pogledov več strok;

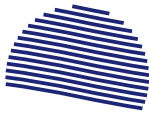
- kariero je mogoče enačiti z učno potjo, na kateri gre za sintetiziranje izkušenj posameznika, povezovanje poklicnega in osebnega življenja; razvoj kariere pa lahko ima več smeri: vertikalno, horizontalno in pomik proti središču;
- razvoj kariere je povezan z življenjskimi cikli in vpliva tudi na osmišljanje osebnega življenja;
- v organizacijah sledimo po pravilu trem fazam prizadevanj posameznika za razvoj lastne kariere – delovna motivacija, družbeni dosežki, osebni uspeh;
- pomembno je razvijati in spodbujati razvoj osebnih ciljev in vrednot posameznikov;
- izgradnja poklicne identitete je povezana s posameznikovo samopodobo, ki je lahko definirana z relacijskimi odnosi v delovnih razmerjih in posameznikovo biografsko osnovo (znanja, izkušnje, kompetence ipd.);
- za razvoj kariere posameznikov je odgovorna tudi država;
- za razvoj kariere v celovitem družbenem kontekstu je odgovornih več strok;
- karierna vzgoja in odkrivanje interesov posameznikov sta še zmeraj premalo razviti.

Prevladalo je dokaj enotno mnenje, da je razmeroma samostojen in avtonomen razvoj kariere domena peščice posameznikov, ki se današnjim družbenim spremembam ne samo prilagajajo, ampak jih ustvarjajo, ostala večina pa je podrejena ali celo prepuščena bolj ali manj uspešnim mehanizmom iskanja interesov, načrtovanja osebnega in poklicnega razvoja, razvoja kariere v različnih delovnih organizacijah, kjer gre posameznikov razvoj po pravilu bolj v prid kapitalu kot izgradnji osebne identitete in vrednot. Prav zaradi tega je pomembno, da stroke in strokovnjaki različnih humanističnih smeri opozarjamo in iščemo rešitve za čim bolj harmoničen razvoj posameznikov znotraj procesa družbenih sprememb.

Razpravljavci so se strinjali, da potrebujemo tudi novo definicijo kariere.

Kratka predstavitev uvodnih prispevkov in povzetki razprave bodo objavljeni tudi na spletni strani ADS: <http://www.andragosko-drustvo.si/>.

Emma Perme (info@permeum.net), ADS

Predstavitev zaposlitvenega koticčka v okviru dejavnosti Svetovalnega središča Novo mesto

Iskanje dela je pogosto težavno, saj lahko vzame kar nekaj časa in energije, da prinese pozitivne rezultate. Zahteva tudi pravilno izbiro metod in virov iskanja. Velikokrat se postavljajo vprašanja, ali je prijava dobro napisana, ali jo je potrebno napisati na računalnik, kje lahko poiščemo razpise za prosta delovna mesta ipd. Poleg tega imajo brezposelni veliko drugih težav, ki še dodatno otežujejo učinkovito iskanje zaposlitve. Dandanes imamo na voljo različne vire brezplačne pomoči, za katere pa mnogokrat ne vemo.

Zamislite si, da se znajdete v situaciji, ko ostanete brez službe; po možnosti ste mati samohranilka, stari 45 let, z dvema osnovnošolskima otrokoma. Z nizko socialno pomočjo se komaj prebijate iz meseca v mesec. Težko je, ko v trgovini ne morete kupiti šolskih potrebščin za otroka. Brezupno pošiljate prošnje na vsak razpis za delo, ki vsaj malo ustreza vašim delovnim izkušnjam in znanju. Kljub temu da imate zaključeno visoko šolo, nimate ključnih funkcionalnih znanj, kot so znanja računalništva in znanja tujih jezikov. Vsak naslednji negativen odgovor vam še dodatno zbije voljo oziroma upanje, da nekoč dobite zaposlitev, ki si jo želite. Počutite se osamljeno, želite si več stikov z ljudmi. Po drugi strani pa si zaradi dolgotrajne brezposelnosti ne upate stopiti niti na ulico, saj razmišljate samo o tem, kaj si bodo drugi mislili o vas. Zanikate, da potrebujete podporo in pomoč pri iskanju službe in je tudi ne iščete. Zavod za zaposlovanje vas napoti na razna izobraževanja, v katerih vi ne vidite smisla ...

Opisana je tipična situacija, v kateri se znajdejo brezposelni, posebej težje zaposljive osebe: dolgotrajno brezposelni, prvi iskalci zaposlitve, ki so brez delovnih izkušenj, starejši od 40 let, ženske.

Podobne težave brezposelnih je pokazala evalvacija dela v Svetovalnem središču Novo mesto, kjer v sodelovanju z Zavodom za zaposlovanje deluje **zaposlitveni koticček**. Zaposlitveni koticček deluje v prostorih Razvojno izobraževalnega centra v Svetovalnem središču Novo mesto ter na dislokacijah v okviru Centra vseživljenjskega učenja Dolenjska, ki ga sofinancira Evropski socialni sklad, v občinah žužemberk, Metlika in Trebnje. S tem je brezposelni osebi omogočena večja dostopnost do pomoči. Brezposelnim pomagamo pri tistih delih, pri katerih sami najbolj potrebujejo pomoč, da bi bili na trgu dela čim bolj konkurenčni. V zaposlitvenem koticčku tako svetovalka pomaga brezposelnim pri premagovanju predstavljenih ovir, na katere brezposelni naletijo pri iskanju zaposlitve, in jih seznanja z veččinami sodobnega iskanja zaposlitve

(pisanje vlog in ponudb za zaposlitev, priprava na razgovor, 'europass' življenjepis, pomoč pri pošiljanju elektronske pošte, pri izpolnjevanju raznih obrazcev, seznanjanje z viri iskanja zaposlitve, zaposlitvenimi portali, z možnostmi zaposlovanja v Evropski uniji ipd.). Na voljo je dostop do računalnika, časopisov, telefona, imenikov ter drugih virov in gradiv, ki pomagajo pri iskanju zaposlitve. Vlogo za zaposlitev je možno tudi natisniti. Vse težave brezposelnih se tesno prepletajo z izobraževanjem. Pogosto je potrebno z brezposelnimi odkrivati zaposlitvene in s tem povezane tudi izobraževalne cilje. Pri tem so nam v pomoč razni svetovalni pripomočki: individualni izobraževalni načrt, Job tutor, LCI- instrument itn. Brezposelni lahko osnovne veščine pridobivajo tudi na bolj zanimiv način, s pomočjo e-gradiv o iskanju zaposlitve. Na spletni strani Centra vseživljenjskega učenja Dolenjska (<http://www.cvzu-dolenjska.si/>) so brezplačno dostopna različna gradiva, med njimi *Kako načrtovati kariero?* in *Učinkovito iskanje zaposlitve*.

Poleg individualnega svetovanja izvajamo tudi skupinske delavnice (*Načrtovanje kariere, Zaposlitveni razgovor, Pomoč pri iskanju zaposlitve*), na katerih pa opažamo slab obisk. Brezposelni potrebujejo zaupno okolje, česar pri skupinskem delu ne moremo zagotoviti. Potrebujejo kakovostno svetovanje, te storitve pa so daljše (večina nad 30 minut). Stranke se ponovno vračajo v svetovalno središče. Le z dolgotrajnejšo pomočjo lahko brezposelni osebi vlijemo voljo do izobraževanja in pridobivanja funkcionalnih znanj ter jo opremimo z osnovnimi veščinami, ki so potrebne pri iskanju zaposlitve. V večini primerov so udeleženci zaposlitvenih koticov v enem srečanju opravljali več dejavnosti: pisanje prošnje, priprava na razgovor, pregled zaposlitvenih portalov, pisanje življenjepisa, pregled prostih del, pomoč pri samostojnem učenju računalništva itn. V času, ko je stranka v zaposlitvenem koticu, se ponavadi prepletata dejavnosti svetovanja s strani svetovalke v zaposlitvenem koticu in strankinega samostojnega dela. Omenjeni obliki zahtevata tudi daljši čas svetovanja.

Z evalvacijo svetovalnega dela z brezposelnimi smo želeli dobiti povratno informacijo o tem, kako so stranke zadovoljne s posredovanimi informacijami, z načinom in potekom pogovora, saj bo le tako lahko delo svetovalk kakovostno in v skladu s potrebami strank. Poleg tega pa smo želeli pridobiti tudi nekatere druge podatke glede načina iskanja svoje zaposlitve in glede gradiv ter informacij, ki so jim v zaposlitvenem koticu pomembne, kar nam bo pomagalo pri zagotavljanju večje kakovosti našega dela.

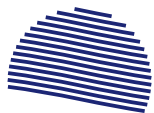
Naše ugotovitve evalvacije dela so, da odrasli najbolj potrebujejo individualno pomoč svetovalke (78,9 % anketiranih), sledi dnevno časopisje in aktualne potrebe po delavcih ter koristne informacije o pripravi na razgovor. Veliko jim pomeni tudi dostop do interneta in gradivo za pomoč pri iskanju zaposlitve (knjige, imeniki ipd.). Tudi informacije in svetovanje glede izobraževanja so bile za anketirane zelo pomembne (za okoli 50 % anketiranih). Brezposelni bi želeli boljše spoznati tudi nekatere

vsebine, povezane z delom v tujini, skritim trgom – potrebe po delavcih in mreženjem – zaposlovanje preko poznanstev.

Koristne so tudi informacije, ki smo jih pridobili z vprašanjem *Na kakšen način odrasli iščejo zaposlitev?*. Najpogostejši odgovori so: dnevno časopisje, iskanje zaposlitve s pomočjo prijateljev in znancev ter iskanje prek interneta. Polovica anketiranih išče zaposlitev še z iskanjem informacij na oglasnih deskah Zavoda za zaposlovanje ter s ponodbami, ki jih naslavljajo na delodajalce. Manjši odstotek išče zaposlitev prek teleteksta, zaposlitvenih portalov ter zaposlitvenih agencij.

Večina je zadovoljna z našimi posredovanimi informacijami, svetovanjem in načinom pogovora. Delež tistih, ki so bili le deloma zadovoljni, je majhen. Deloma zato, ker včasih pride v zaposlitveni kotiček tudi več strank hkrati in ne moremo posvetiti vsaki toliko časa, kot bi ga potrebovala. Omenjeno težavo rešujemo na ta način, da jih po prvem obisku naročimo. Včasih pričakujejo, da bomo posredovali tudi vse tiste informacije, za katere presodimo, da so jih sposobne same poiskati oziroma narediti (npr. poiskati določene informacije na internetu, napisati vlogo za zaposlitev). Nihče ni nezadovoljen z našimi storitvami, kar daje ponovno potrditev potrebe po našem delu. Ugotovitve evalvacije so za nas pozitivna povratna informacija, da delamo dobro, zato bomo v tej smeri tudi nadaljevali. Rezultati pa kažejo tudi na to, da se stranke v našem središču počutijo sprejete in so pripravljene spregovoriti o vseh težavah, ki jih pestijo. S tem je seveda tudi kakovost svetovalnega procesa večja. V nadaljnjem delu bomo skušali težave, ki jih bomo opazili, odpravljati sproti.

Tina Kržišnik (tina.krzisnik@ric-nm.si),
Center vseživljenjskega učenja Dolenjska

Novi in posodobljeni višješolski študijski programi na Dobi

Višješolski študijski programi so v okviru projekta Posodabljanje in razvoj višješolskih študijskih programov v zadnjih dveh letih doživeli temeljito prenovo. Novi in posodobljeni programi so zasnovani na modularizaciji študijskih programov in povezovanju teorije s prakso, na uvedbi kreditnega sistema (ECTS), ki bo omogočal večjo mobilnost študentov in mednarodno primerljivost. Diplomanti višješolskih študijskih programov v času študija zberejo 120 kreditnih točk in dosežejo raven VI/I.

Na Dobi smo razvili nov višješolski študijski program *Organizator socialne mreže*, ki pomeni odgovor na potrebe lokalnih skupnosti in delodajalcev v centrih za socialno delo, ustanovah z dejavnostjo socialnega varstva, nevladnih organizacijah in društvih, domovih za starejše, centrih za pomoč na domu, mladinskih domovih, varnih hišah, materinskih domovih, kriznih centrih za žrtve. Program bo zapolnil primanjkljaj kadrov v poklicni vertikali v socialni dejavnosti in tako posredno vplival na izboljšanje kakovosti življenja ljudi, saj se Slovenija, tako kot večina evropskih držav, sooča s problemi, kot so večanje deleža starejšega prebivalstva, pomanjkanje časa za vzgojo in družinsko življenje, medgeneracijski problemi in socialna izključenost. Je izrazito praktično naravnano in nudi dobre zaposlitvene možnosti v najrazličnejših že omenjenih ustanovah socialne dejavnosti.

Višješolski študijski program *Poslovni sekretar*, ki smo ga prav tako razvili na Dobi in v preteklem letu popolnoma prenovili, bo študentom omogočil pridobitev generičnih in specifičnih poklicnih kompetenc, potrebnih za učinkovito izvajanje podpornih procesov vodstvenim in vodilnim delavcem v novem, kompleksnejšem poslovnem okolju. Prenovljeni višješolski program poslovni sekretar je s svojo vsebinsko in strukturno zasnovo primerljiv z drugimi sorodnimi evropskimi programi in sledi izobraževalnim potrebam posameznikov, ki se želijo zaposliti v pisarniškem poslovanju, kakor tudi zahtevam delodajalcev.

Drugi programi ekonomske in njej podobnih strok so od šolskega leta 2008/09 naprej združeni v višješolskem študijskem programu *Ekonomist*, ki z veliko izbirnimi moduli omogoča študentu izbrati prav tista znanja, ki jih pri svojem delu potrebuje. Tako se lahko študent odloča med usmeritvami za delo na področju komercialne, računovodstva, organizacije poslovanja, logistike, bančništva, nepremičnin, zavarovalništva ali poštne prometa.

Višješolski študijski program *Komunala* se je preimenoval v *Varstvo okolja in komunala* in že z novim imenom nakazuje aktualnost vsebin, ki jih ponuja, saj so zakonodajne zahteve pri varovanju okolja vedno strožje, varstvo okolja in urejanje prostora pa postaja ena ključnih prvin javnega sektorja in gospodarstva. Program je usmerjen v takojšnjo uporabo teoretično pridobljenih znanj v praksi, namenjen pa vsem tistim študentom, ki se želijo takoj po opravljeni diplomji zaposliti in delati na operativnih nalogah v lokalni samoupravi, zavodih, javnih službah varstva okolja in gospodarskih družbah.

Helena Vogrinec (helena.vogrinec@doba.si),
Višja strokovna šola Doba

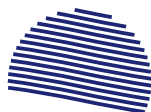

POSVETI, KONFERENCE

2. mednarodna konferenca Moodle.si

Koper, Slovenija, 6. junija 2008

Informacije o konferenci, katere namen je povezati sedanje in bodoče uporabnike spletnega učnega okolja Moodle, izmenjati izkušnje pri uvajanju Moodla v različna učna okolja na različnih nivojih izobraževanja, za različne ciljne skupine in za različne namene in seznaniti s primeri dobre prakse uvajanja in izvajanja e-izobraževanja, so dosegljive na spletni strani <http://www.moodle.si>.

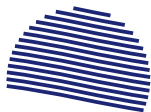

EDEN Annual Conference 2008
(Letna konferenca EDEN 2008)

New learning culture: How do we learn? Where do we learn?
(Nova kultura učenja: Kako se učimo? Kje se učimo?)

Lizbona, Portugalska, 11. do 14. junij 2008

Informacije o letni konferenci dobite na spletni strani:
<http://www.eden-online.org/eden.php?menuId=374>.

**European Conference on Basic skills for
Lifelong Learning
(Evropska konferenca o temeljnih
spretnostih za vseživljenjsko učenje)**

Luksemburg, Luksemburg, 12. do 14. junij 2008

Informacije o konferenci, ki jo bo popestrila vrsta delavnic, dobite na spletni strani:
<http://www.pro-skills.eu/events.htm#>.

NOVOSTI V KNJIŽNICI ACS

Bralcem Novičk sporočamo, da je knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek dopoldne od 10. do 12. ure, ter v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure. Vabljeni!

ALADIN : the Adult Learning Documentation and Information Network : directory of members / Lisa Krolak. - 2007/2008 updated version. - Hamburg : Unesco Institute for Lifelong Learning (UIL), cop. 2007. - 171 str. ; 30 cm. Sorodni elektronski vir: http://www.unesco.org/education/aladin/1_members.htm.

ANTZ, Eva-Maria

Človek raste skozi dialog : uvod v pedagogiko Paula Freira / (Eva-Maria Antz ; prevod Erna Struna in Matej Cepin ; predgovor Matej Cepin ; Utrinek iz Brazilije, fotografije Alenka Oblak) ; (izdaja) Socialna akademija. - Ljubljana : Salve, 2007. - 40 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Zbirka Družbena odgovornost)

The ART of networking = European networks in education / Holger Bienzle ... (et al.). - Wien : die Berater, 2007. - 128 str. : ilustr. ; 30 cm. Dostopno tudi na: <http://www.niace.org.uk/euoweaving/docs/The-Art-of-Networking.pdf>.

ARTS and societal learning : transforming communities socially, politically, and culturally / Sandra Hayes, Lyle Yorks, editors. - San Francisco : Jossey-Bass, 2007. - 100 str. ; 23 cm : ilustr. - (New directions for adult and continuing education, ISSN 1052-2891 ; no. 116 (Winter 2007))

AU, Kathryn Hu-Pei

Multicultural issues and literacy achievement / Kathryn H. Au. - Mahwah (New Jersey) : L. Erlbaum Associates, 2006. - xiv, 215 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Literacy teaching series)

BEERS, Barry

Šole učenja : praktični priročnik za učitelje in ravnatelje / Barry Beers ; (prevedla Urška Zupanec). - Ljubljana : Državni izpitni center, 2007 (Ljubljana) : Present. - 150 str. : ilustr. ; 25 cm

Peter Monetti (knjiznica@acs.si), ACS

Programoteka

javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle

<http://www.acs.si/index.cgi?m=51&id=86>

Objavljamo javnoveljavne izobraževalne programe, ki so

* oblikovani izključno za odrasle

* na novo oblikovani v skladu z veljavno šolsko zakonodajo ali jim je bila v skladu z novo zakonodajo podaljšana veljavnost

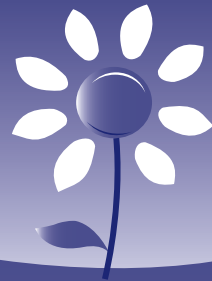

2008

13LET

1996 - 2008

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA
19. - 25. 5. 2008

<http://tvu.acs.si>

<http://tvu.acs.si/koledar>

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH V SLOVENIJI IZVAJALCI IN PROGRAMI 2007/2008

pregled več tisoč izobraževalnih programov in številnih organizacij po vsej Sloveniji

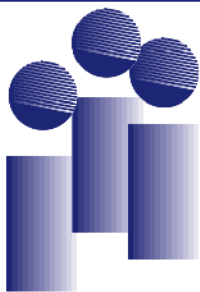
- Na spletni strani: www2.acs.si/pregled

<http://izobrazevanje.acs.si>

IZOBRAŽEVALNA PONUDBA ACS

Objavljamo izobraževalne programe, ki jih za izobraževalce odraslih izvajamo v šolskem letu 2007/2008

- izobraževalni programi
- strokovna, informativna in izobraževalna srečanja
- aktualna izobraževanja ACS

na spletni strani **www.acs.si**

- * za tiste, ki se želite izobraževati
- * in za tiste, ki sami izobražujete

svetovalni kotiček ACS

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education